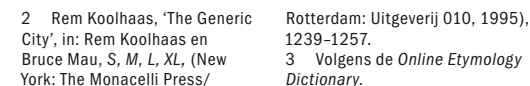

~~16 32 48 64 80 96 112 128~~

~~1 17 33 49 65 81 97 113~~

~~2 18 34 50 66 82 98~~ 114

Als we het over de middelgrote Europese stad hebben, dan is de notie van gemeenschappelijkheid volgens mij bruikbaar om een opvatting van het generische te pareren die 1) voortkomt uit het idee om bepaalde architectonische of stedelijke vormen te importeren en die op grond van economische motieven te vermenigvuldigen, en 2) zich manifesteert in de eindeloze reeks formele inventies die het landschap van de hedendaagse stedelijke projecten domineert. Het klakkeloos overnemen van vormen heeft aanleiding gegeven tot een totaal gebrek aan onderzoek naar de typologische vormen die vanuit andere delen van de wereld naar Europa zijn geïmporteerd, zoals het winkelcentrum, het zakendistrict en de *gated community*. Een ander voorbeeld vanuit datzelfde perspectief is het verval van de typologie van het eengezinshuis dat zich verstrooide, zonder enige relatie tot de plaatselijke karakteristiek, zonder enige maatstaf van goede architectuur en zonder te proberen wortel te schieten in de omgeving waar het op mysterieuze wijze uit voortsproot. Met betrekking tot de tweede opvatting: de Europese stad

In discussing the mid-size European city, a certain notion of commonality is instrumental in order to counter the understanding of the generic as 1) the idea of importation of a certain architectural or urban form, and its subsequent economic-base multiplication, and 2) as the endless formal invention that dominates the landscapes of recent urban projects. An example of the first condition is represented by the lack of research into urban typologies that over the last decades have been simply imported to Europe from other continents (such as the shopping mall, the business district, the residential enclave). Another example of the same shift is represented by the declination of the typology of the single-family house that scattered about and devoid of any specific relationship to any regional characteristics, arose indifferent to any standard of good architecture and beyond any attempt at establishing roots in the environment from which it so mysteriously emerged. In relation to the second condition, the European city at large is today the prime test field of the transformation of the idea of the generic as the possibility of a shared formal vocabulary towards the understanding of the generic as the invention of newness; shifting, in other words, from an anthropological to a superficially aesthetic understanding of such a category.

Within this theoretical framework, archi-

in brede zin is tegenwoordig de belangrijkste proeftuin voor deze transformatie van het generische, als kans voor een gedeeld formeel vocabulaire, naar het generische als vrijplaats voor de uitvinding van het nieuwe. Er vindt met andere woorden een verschuiving plaats van een antropologisch, naar een oppervlakkig esthetisch begrip van die categorie.

Binnen dit theoretische kader werd de deelnemende architecten gevraagd het begrip *commonness* met betrekking tot de vier geselecteerde steden te verkennen en met voorstellen te komen die de opvatting ontzenuwen dat het stedelijk project neerkomt op het bedenken van ad-hoc oplossingen of het toepassen van gekende recepten. Aan de teams werd gevraagd een gemeenschappelijke set problemen te identificeren binnen de twee hen toegewezen steden en vervolgens voor beide één ontwerp-oplossing te ontwikkelen, die zou kunnen worden aangepast aan de specificaties van de afzonderlijke locaties. De problemen die binnen de vier steden konden worden geïdentificeerd, hielden meestal verband met de onopgeloste spanning tussen een compact historisch stadscentrum en een grote, niet-opgeloste en niet-gedefinieerde periferie of, met andere woorden, tussen een historische kern ontdaan van zijn traditionele economische dynamiek en een groeiende, krachtige *periscope*. De voorstellen van de teams gaven uitdrukking aan de ambitie algemeen geldige instrumenten voor stedelijke interventie te propageren. De confrontatie met de middelgrote stad bleek een vruchtbare manier om tot stedenbouwkundig ontwerp en architectonisch experiment te komen: de teams hadden immers niet te maken met het verlamme effect dat de complexiteit en tegenstrijdigheid van de hedendaagse metropool met zich meebrengt.

Wanneer we enkele projecten nader bekijken, kunnen we ze aan de hand van de twee belangrijkste thema's in categorieën verdelen. Het eerste thema bouwt voort op de eigenschappen van elke Europese stad: het resultaat van de accumulatie van een beperkt aantal specifiek stedelijke en architectonische typen die door de eeuwen heen heldere patronen hebben gevormd. Het veelvoud aan stedelijke ruimten vloeit zowel voort uit de architectonische verkenning van verschillende tradities, levensstijlen en het gedrag van elk gebouw, maar biedt aan de andere kant een duidelijk, vast beeld van de stad als

texts participating in the programme were asked to explore the notion of 'commonness' in relation to the four cities at stake by developing proposals that would counter the idea that the urban project corresponds to the invention of singular ad-hoc solutions or the mere application of already tested recipes. More specifically, each team was asked to first identify a common set of problems in the two assigned cities and then develop a single design approach for both of them that would then be adapted according to the specificities of each location. If the identified problems at stake in the areas of the four cities were mostly related to the unresolved tension between a compact, historical urban centre and a large, unresolved and undefined periphery or, in other words, between a historical core now deprived of its traditional economic dynamism and a rising and forceful 'periscope', the proposals put forward by the teams revealed an ambition to advance possible tools for urban intervention that would retain a general validity. Without being paralysed by the complexities and contradictions of the contemporary metropolis, facing the mid-size city proved for the architects to be a fertile ground for urban design and architectural experimentation.

If we now look briefly at some of the projects, I propose to categorise them according to two main emerging themes. The first builds upon the characteristic of each European city being the result of the accumulation of a limited number of specific urban and architectural types that during the centuries have generated distinct patterns. The multiplicity of urban spaces, on the one hand the result of an architectural investigation of different traditions and lifestyles and of the performances of each building, on the other conveys a clear and determined image of the city produced by processes of addition and multiplication.

In this respect the proposals for Bordeaux by Swiss office Raumbureau and by Slovakian offices Gutgut and N/A are based on the revision of the topical European urban element, the urban block. This was the starting point for the development of a urban type of new conception, able to tackle the indeterminate characters of Bordeaux's urban fringe. Both teams identified the sites of the city as belonging to the category of the *Zwischenstadt* – the in-between condition between a still rural

Gutgut + N/A, proposal for the northern part of Bordeaux (France), general plan / voorstel voor het noordelijk deel van Bordeaux (Frankrijk), algemeen plan, 2010

Gutgut + N/A, proposal for Kosice (Slovakia), general plan/ voorstel voor Kosice (Slowakije), algemeen plan, 2010

neerslag van processen van vermeerdering en vermenigvuldiging.

In deze context zijn de voorstellen voor Bordeaux van het Zwitserse Raumbureau en de Slowaakse bureaus Gutgut en N/A gebaseerd op de herziening van een actueel stedelijk Europees element, het stedelijk bouwblok. Dit was het uitgangspunt voor de ontwikkeling van een nieuw stedelijk type dat in staat is het onbestemde karakter van de stadsrand van Bordeaux aan te pakken. Voor beide teams viel dit stedelijk gebied in de categorie van de *Zwischenstadt* – het ‘tussenland’ tussen een nog landelijk platteland en een compacte historische kern die Thomas Sieverts zo accuraat beschrijft.⁴ Hoewel de *Zwischenstadt* zelf geen specifieke vorm kent, is ze het resultaat van talloze rationele beslissingen door landeigenaren, onafhankelijke lokale gemeenschappen en regio's: een macrostructuur zonder een a priori gegeven *Gestalt*, doordeesemd met allerlei readymade configuraties en geplande microstructuren. Beide teams onderzochten of de locatie zo veranderd kon worden dat er ruimte ontstond voor een nieuwe stedelijke centraliteit. Het traditionele stadsblok is het uitgangspunt voor de ontwikkeling van een nieuwe stedelijke typologie die, door diversiteit kwalitatief te versterken, in staat zou moeten zijn de onderdelen van de *Zwischenstadt* op te nemen. In het geval van Raumbureau resulteerde deze revisie in een binnenstebuiten gekeerd stadsblok – een groot kruisvormig gebouw van 500×500 m als een diepzinnig gebaar waarin de bestaande eigenschappen van de locatie zichtbaar worden gemaakt. Hier is geen sprake van een topdown, tabula rasa-achtige ingreep: het kruisvormige gebouw reageert op een heel precieze, zorgvuldige manier op de bestaande stedelijke context door de verschillende landschappen en eigenschappen van de bestaande situatie in te kaderen. Het gebouw biedt zich daarmee aan als een verzameling goedkope wooneenheden voor mensen die zich geen vrijstaand of half vrijstaand huis kunnen veroorloven. Als een soort retroactieve manifestatie van het Romeins assenkruis van *Cardo* en *Decumanus*, benadrukt het kruisvormige gebouw de samenhangende ruimtelijke eenheid van het gebied en accentueert het zijn nieuwe centrale rol.

4 Thomas Sieverts, *Cities without Cities* (London: Spoon Press, 2005).

Office Kersten Geers David Van Severen, proposal for Stuivenberg, Mechelen (Belgium), general plan/ voorstel voor Stuivenberg, Mechelen (België), algemeen plan, 2010

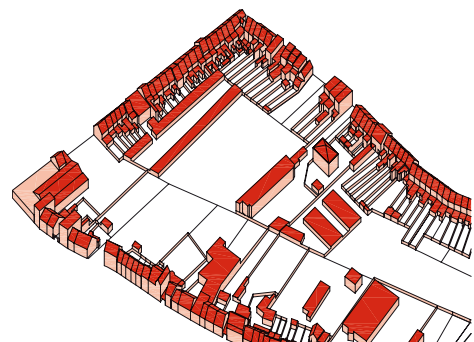
countryside and a compact historical core well described by Thomas Sieverts.⁴ While the *Zwischenstadt* itself lacks a specific form, it is a result of innumerable rational decisions by landowners, independent communities, regions: a macrostructure without preconfigured *Gestalt*, in which many preconfigured and planned microstructures are interspersed. Both teams initiated a research into the possibility of transforming the site into a place of a potential new urban centrality. The traditional urban block is the starting point for the development of a new urban typology able to accept and preserve the constituents of the *Zwischenstadt* by strengthening the quality of its diversity. The process of revision, in the case of Raumbureau, evolves in a reversed urban Block – a large 500 by 500 m cross-shaped building as a fundamental act of recognition of the existent qualities of the site. Rather than a top-down and tabula rasa intervention, the cross-shaped building reacts in a very precise and careful manner to the existing urban context, by framing the different landscapes and diverse qualities of the existing condition and offering itself as low-cost residential unit accessible to those who would not be able to afford a detached/semi-detached house. As a sort of ‘retroactive manifestation’ to the founding act of the Roman *Cardum* and *Decumanum*, the cruciform building emphasises a coherent spatial entity of the area, accentuating its role as new centrality.

4 Thomas Sieverts, *Cities without Cities* (London: Spoon Press, 2005).

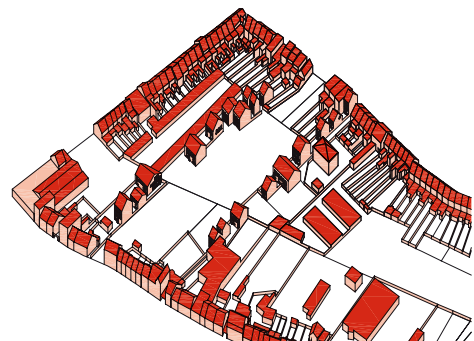

Office Kersten Geers David Van Severen, proposal for Stuivenberg, Mechelen (Belgium), general plan/ voorstel voor Stuivenberg, Mechelen (België), algemeen plan, 2010

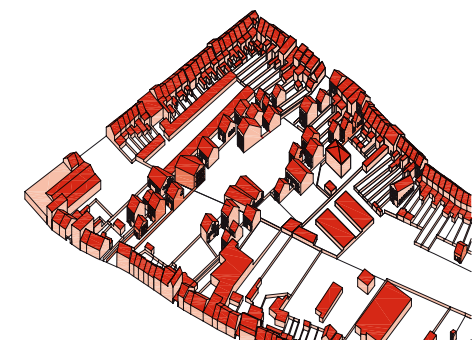
Deel van de metropool van de diagram
 mens van Grooten Twee parallelle
 'City Visions Europe'. Ontwerpen aan de
 middelgrote Europese stad

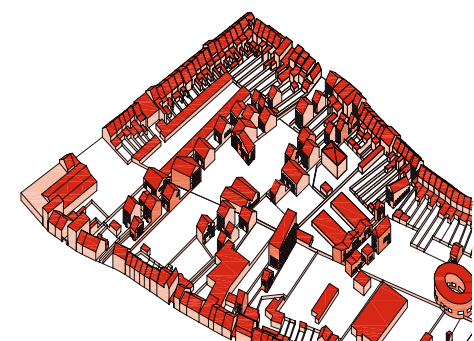
2 Strategie
 Middelgrote Stedenbouw
 Stedenbouw voor het postmodern
 typen. De kleine stad als geheel
 oorspronkelijk

Binnen het stedelijke beeld van
 een klein stedelijk gebied
 De architectuur van de stad wordt
 een klein stedelijk gebied

Beeldvorming
 Ordenen gebouwen. De beeldvorming
 van de stad
 Het stedelijke beeld
 Het stedelijke beeld

Architecten De Vylder Vinck Taillieu, proposal for Nekkerspoel, Mechelen (Belgium), phasing of the spreading process of the recognised dominant typologies (axonometry)/ voorstel voor Nekkerspoel, Mechelen (België), gefaseerde dispersie van erkende dominante typologieën (axonometrie), 2010

Architecten De Vylder Vinck Taillieu, proposal for Nekkerspoel, Mechelen (Belgium), phasing of the spreading process of the recognised dominant typologies/ voorstel voor Nekkerspoel, Mechelen (België), gefaseerde dispersie van erkende dominante typologieën, 2010

Waar dit voorstel de tussenstedelijke conditie accepteert en probeert op te waarderen tot een herkenbare waaier aan landschappen, grijpt het Slowaakse team terug op het stedelijk blok, met het doel dat te veranderen en te verbeteren. Dit voorstel beoogt de intensivering, via een langgerekt, achttiende-eeuws stadsblok, van de ontwikkeling langs hoofdwegen, waar zich de meeste voorzieningen voor verkoop, productie en distributie bevinden. Deze aanpak resulteert in een *Potemkin*-achtige suburb waar in het centrum van elk groot blok de materiële flarden van de stad worden ingekaderd en omringd, ontdekt en onthuld als het gelaagde samenspel van meervoudige geschiedenissen, sporen en stedelijk materiaal. Door anderzijds de straat te erkennen als een noodzakelijke conditie voor de stad, wordt het (net als bij het eerder besproken project) het frame waarbinnen de mogelijkheid tot een gedeelde accumulatie van sporen en bestanddelen wordt behouden.

Vergeleken met deze twee teams laat het voorstel van Architecten De Vylder Vinck Taillieu een andere benadering van het bestaande stedelijke weefsel zien. Deze architecten staan een dispersiestrategie voor, met als doel het genereren van een intensiveringsproces op de betrokken locaties in de steden Pilzen en Mechelen. Zij stellen voor publieke voorzieningen via acupunctuur en diffuse overheidsinvesteringen te verspreiden, om zo verdere ontwikkelingen in de particuliere sector te sturen. De architecten vertrouwen erop dat een beperkt aantal diffuse interventies via het behoedzaam herhalen en aanpassen van een lokaal herkenbare, dominante typologie het uitgangspunt kan vormen voor opwaardering en verdichting van verschillende stadsdelen. Het project is niet gebaseerd op een nieuw bedachte stedelijke vorm, maar op de mogelijkheid de verloren verhouding tussen de schaal van het object en de schaal van de stad terug te winnen. Het bevestigt zo, dat de architect die een kamer ontwerpt, ook meteen het blok ontwerpt waarvan alle gebouwen deel uitmaken, en ook de buurt als samenstel van blokken en, op een hoger schaalniveau, de hele stad.

Het tweede thema bouwt voort op de opvatting van de Europese stad als het resultaat van de spanning tussen twee tegengestelde ideeën: enerzijds de opvatting van verstedelijking als infrastructuur (de organisatie van de stad als de uitvoering van activiteiten) en anderzijds het idee van de stad als politiek,

If this proposal accepts the condition of the in-between and attempts to turn its emancipation into a recognisable set of landscapes, the Slovakian team, on the contrary, revisited the urban block in order to alter and emancipate that condition. The team proposed, as a stretched eighteenth-century urban block, to intensify development along the main roads along which retail, production and distribution facilities are mostly located. The result is a *Potemkin*-like suburb, in which the centre of each large block frames and encircles the material tatters of the city, uncovering and disclosing them in their multiple consistency of histories, traces, and urban materials. If an urban streetscape is recognised as a fundamental condition of the city, it is also the frame through which, in this case similar to the first project, the different accumulation of traces and materials are preserved.

The proposal by Architecten De Vylder Vinck Taillieu reveals a different approach in relation to the existing material of the city. The architects propose a strategy of dispersion with the aim of fostering a process of intensification of the sites at stake in both the cities of Pilzen and Mechelen. They propose to spread out public facilities as punctual and diffuse public investment with the goal of steering subsequent private development. By the careful repetition and modification of a locally recognised dominant typology, the architects believe in the capacity of a few diffuse interventions to become the starting point of positive processes of transformation and densification of parts of the city. Instead of on a newly conceived urban form, the project is based on the possibility of regaining a lost relationship between the scale of the object and the scale of the city, confirming how by designing the size of a room architects also design the block in which every building is inserted, the neighbourhood that is the results of that ensemble of blocks and, to a larger extent, the entire city.

The second theme builds upon the understanding of the European city as the result of the tension between two opposing ideas: on the one hand the concept of urbanisation as infrastructure (the organisation of the city as the performance of activities) and on the other hand, the idea of the city as a political, social, economical centre. In relation to this theme, the proposal by the Belgian Office

maatschappelijk en economisch centrum. Met betrekking tot dit thema lijkt het voorstel van het Belgische Office Kersten Geers David Van Severen aan te geven dat infrastructuur opgevat moet worden als een bredere categorie: een ensemble van voorzieningen en middelen om de ontwikkeling van stedelijk leven te ondersteunen. Geers en Van Severen zijn geïntrigeerd door het latente stedelijke ontwikkelingspotentieel en de groeiende economische dynamiek van de suburb. Hun voorstel voor Mechelen en Košice is gebaseerd op een identiek lineair element dat bestaat uit een herhaling van eengezinshuizen op *pilotis*. Als een nieuw stuk stadsmuur definieert dit object de vorm van de stadsgrens en fungeert tegelijk als dienende structuur voor het gebied daarbuiten – waar voorstedelijke ontwikkelingen vrijelijk kunnen plaatsvinden – maar ook als duidelijke grens tegenover een incoherent stedelijk landschap dat eindelijk als groene rand kan worden herwonnen.

Als de Europese stad fundamenteel generisch is, moet het generische echter niet al te makkelijk worden geïdentificeerd als de aanblik van een mondiale conditie. Integendeel, het generische is dat wat de Europese stad zo uitzonderlijk gemeenschappelijk maakt: een categorie waarop architecten en stedenbouwkundigen zich andermaal zouden moeten richten.

Vertaling: InOtherWords, Maria van Tol

Kersten Geers David Van Severen seems to reveal how infrastructure should be understood as a wider category: the ensemble of facilities and devices able to support the unfolding of urban life. Both of the architects seem to be intrigued by the latent urban potentials of suburban development and its rising economic dynamism. The proposal by Office Kersten Geers David Van Severen for the cities of Mechelen and Kosice is based on an identical linear element made out of the repetition of single-family houses on *pilotis*. This object, as a new fragment of city wall, defines the form of the limit to the city, becoming a supporting structure towards its outer parts – where suburban development can freely occur and a clear edge towards an otherwise incoherent urban landscape that can be finally be reclaimed as a green edge.

If generic is a fundamental condition of the European city it should not be too easily identified as the outlook of a global condition; generic, on the contrary, is the condition of the European city being the common thing *par excellence*, a category architects and urban designers should focus on, once again.

